

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πρεσβεία της Ελλάδος

ΡΩΜΗ

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών
Υποθέσεων

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

2013

I. Πορεία ιταλικής οικονομίας

Η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών είχε βαριές συνέπειες στον κοινωνικό ιστό της Ιταλίας. Από τα στοιχεία της ιταλικής στατιστικής υπηρεσίας ISTAT προκύπτει πως από το 2007 μέχρι το 2012 ο αριθμός των Ιταλών που ζουν σε κατάσταση «απόλυτης ένδειας» διπλασιάστηκε, φτάνοντας από τα 2,4 εκατομμύρια στα 4,8 εκατομμύρια. Εξ αυτών, σχεδόν το 50% ζει στη Νότιο Ιταλία, ενώ ένα εκατομμύριο είναι παιδιά και έφηβοι. Επιπλέον, το 65% των ιταλικών νοικοκυριών έχει περιορίσει τις αγορές του λόγω της οικονομικής κρίσης.

Η βιομηχανία, από την άλλη πλευρά, πλήττεται σοβαρά, καθώς πολλές εταιρείες έχουν αναγκαστεί να αναδιοργανώσουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, κλείνοντας βιομηχανικές μονάδες και απολύοντας εργαζομένους. Η Ιταλία βιώνει μια πραγματική αποβιομηχανοποίηση έχοντας απολέσει, σύμφωνα με τον δείκτη βιομηχανικής παραγωγής της ΕΕ, 20 ποσοστιαίες μονάδες από το 2007, ενώ η ανταγωνιστικότητα της χώρας όσον αφορά το κόστος εργασίας, αλλά και την παραγωγικότητα έχει επιδεινωθεί σημαντικά.

Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι η σημαντική αύξηση της ανεργίας, η οποία υπολογίζεται στο 12,2%, αγγίζοντας τα επίπεδα του 1977. Οι πολίτες που είναι επίσημα καταγεγραμμένοι ως άνεργοι και οι μη έχοντες εργασία, οι οποίοι έχουν πάψει να αναζητούν δουλειά, ξεπέρασαν για πρώτη φορά, στην Ιταλία τα έξι εκατομμύρια, για το δεύτερο τρίμηνο του 2013, σύμφωνα με την ISTAT. Αναλυτικά, 3.070.000 είναι οι επίσημα καταγεγραμμένοι ως άνεργοι, ενώ 2.999.000 είναι οι πολίτες, που αν και έχουν χάσει την δουλειά τους, δεν αναζητούν, τουλάχιστον επισήμως, νέα απασχόληση, καθώς έχουν απογοητευθεί από την ανυπαρξία προοπτικής. Σχεδόν το 50% των ιταλών ανέργων βρίσκεται στον ιταλικό Νότο, ενώ πάνω από τους μισούς - 1.538.000 – είναι νέοι μέχρι τριάντα τεσσάρων ετών.

Συχνά, πάντως, επισημαίνεται από ιταλικής πλευράς, ότι, εν μέρει τουλάχιστον, τα αρνητικά δημοσιονομικά στοιχεία οφείλονται και στη συμμετοχή της

χώρας στα διάφορα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα (π.χ. προς Ελλάδα) και μηχανισμούς στήριξης (π.χ. ESM).

Αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης που έχει πλήξει την Ιταλία, ήταν και το γεγονός ότι η ιταλική οικονομία απώλεσε την 8η θέση στην κατάταξη των μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου. Το 2000 την ξεπέρασε η Κίνα, το 2010 η Βραζιλία και φέτος η Ρωσία, αφήνοντάς τη στην ένατη θέση, με αρνητικές προοπτικές.

II. Μακροοικονομικά Στοιχεία

Συγκεκριμένα, κατά το τρίτο τρίμηνο του 2013, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ), με έτος βάσης το 2005, παρέμεινε αμετάβλητο σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και μειώθηκε κατά 1,8% σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο του 2012, σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα στοιχεία της ISTAT (η αρχική εκτίμηση ήταν για -0,1%). Αποτέλεσμα είναι ότι η μακροβιότερη ύφεση στην μεταπολεμική Ιταλία έληξε το Σεπτέμβριο, μετά από οκτώ συνεχόμενα τρίμηνα. Σε επίπεδο έτους η μεταβολή του ΑΕΠ ανέρχεται στο -1,9%, καθιστώντας εφικτό τον στόχο της Κυβέρνησης η συρρίκνωση του ΑΕΠ να περιοριστεί στο 1,8% το 2013. Στα θετικά σημάδια για έξοδο από την κρίση συγκαταλέγεται και η αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής της Ιταλίας, κατά το μήνα Οκτώβριο.

Ανησυχητικό στοιχείο παραμένει το υψηλό Δημόσιο Χρέος, που το δεύτερο τρίμηνο του 2013, ανήλθε στο 133,3% του ΑΕΠ. Σε ονομαστική αξία, το Δημόσιο Χρέος της Ιταλίας, το μήνα Νοέμβριο, ήταν ίσο με 2.104.068 εκ. ευρώ, αγγίζοντας νέο ρεκόρ.

Σύμφωνα με στοιχεία της ISTAT, το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης, ανήλθε κατά το τρίτο τρίμηνο του 2013, στο 3,0% του Α.Ε.Π, ενώ κατεγράφη πρωτογενές πλεόνασμα της τάξεως του 1,4% του Α.Ε.Π. Στις 21.06.2013 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε την έξοδο της Ιταλίας από τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος.

Ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή, σε ετήσια βάση, για το 2013, άγγιξε το 1,3%.

Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες της Ιταλίας

	2009	2010	2011	2012	2013
ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (δισ. ευρώ)	1.519,6	1.551,8	1.580,4	1.567,0	
ΑΕΠ κατά κεφαλήν, ονομαστικό	25.247	25.658	26.026	25.729	
Μεταβολή ΑΕΠ (%)	-3,5	2,2	1,7	-2,5	-1,8 (Q3)
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (%)	0,8	1,6	2,9	3,3	1,3
Ανεργία (%)	7,8	8,8	8,4	10,7	12,7 (Νοε)
Δημοσιονομικό Έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-5,4	-4,5	-3,9	-3,0	3,0 (Q3)
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ)	116,0	118,6	120,7	127,0	133,3 (Q2)

Πρωτογενές Έλλειμμα / Πλεόνασμα Προϋπολογισμού (% ΑΕΠ)	-0,8	0,1	1,1	2,5	1,4 (Q3)
--	------	-----	-----	-----	----------

Πηγή: Τράπεζα της Ιταλίας, Istat

III. Κρατικός Προϋπολογισμός 2013 – «Νόμος Σταθερότητας»

Στο νόμο σταθερότητας (προϋπολογισμός), του 2013, αντανακλώνται οι δύο προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής της ιταλικής Κυβέρνησης, ήτοι η ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Το κόστος του εγκριθέντος προϋπολογισμού ανέρχεται σε 11,6 δισ. ευρώ για το 2014 και σε 27,3 δισ. ευρώ για την τριετία 2014-2016, στα οποία συμπεριλαμβάνονται φορολογικές ελαφρύνσεις για οικογένειες και επιχειρήσεις, επενδυτικά προγράμματα, κοινωνικές δράσεις και διεθνείς υποχρεώσεις.

Τα κυριότερα σημεία του εν λόγω προϋπολογισμού δύνανται να συνοψισθούν ως ακολούθως: Καμία περικοπή στα κονδύλια του Εθνικού Ταμείου Υγείας για την επόμενη τριετία (για πρώτη φορά μετά από μία δεκαετία συνεχών περικοπών), περιορισμένες αυξήσεις για τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα, ελάφρυνση των φορολογικών πιέσεων στις οικογένειες και τις επιχειρήσεις και καμία αύξηση στην φορολόγηση των εισοδημάτων από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Σύμφωνα με κυβερνητικές εκτιμήσεις, τα μέτρα του νέου προϋπολογισμού θα επιτρέψουν τη μείωση του ελλείμματος στο 2,5% εντός του 2014. Εντούτοις η επίτευξη του φιλόδοξου αυτού στόχου θα εξαρτηθεί από τη γενικότερη πορεία της ιταλικής οικονομίας και ειδικότερα από το εύρος της ανάπτυξης εντός του επόμενου έτους.

IV. Νομοθετικό έργο

Ακολουθεί συνοπτική καταγραφή των σημαντικότερων νομοθετημάτων που προώθησε η Κυβέρνηση Letta με στόχο την έξοδο της Ιταλίας από την κρίση και την επάνοδο της οικονομίας αυτής σε τροχιά ανάπτυξης.

1. Νόμος για την προσέλκυση επενδύσεων “Destinazione Italia”

Το σχέδιο είχε τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από αρχές Σεπτεμβρίου μέχρι και τις 9.12.2013, και περιλαμβάνει μέτρα για την προσέλκυση επενδύσεων, για τη διεθνοποίηση, την ανάπτυξη και την ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων, για τον έλεγχο των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ασφαλειών αυτοκινήτων, καθώς και για την εκτέλεση των δημόσιων έργων και για την επιτυχή διοργάνωση της EXPO 2015. Πιο συγκεκριμένα, διαρθρώνεται σε τρία σκέλη (προσέλκυση, προώθηση και παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής). Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνονται 50 μέτρα, μεταξύ των οποίων, φορολογικές συμφωνίες (tax agreements) μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών και επενδυτών, μείωση του φόρου μισθωτών υπηρεσιών, μεταρρύθμιση δικαιοσύνης σε θέματα εμπορικού δικαίου, ιδιωτικοποιήσεις, χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, απελευθέρωση της αγοράς μίσθωσης επαγγελματικής στέγης, ΣΔΙΤ, έρευνα και ανάπτυξη κ.ά. Δημοσιεύτηκε στις 23.12.2013.

2. Νόμος “Fare” και “Fare 2”

Ο αποκαλούμενος Νόμος “Fare” έχει ως στόχο την επάνοδο της χώρας σε τροχιά ανάπτυξης και περιέχει σειρά μέτρων που αφορούν ζητήματα φορολογίας, απασχόλησης, μικρομεσαίων επιχειρήσεων, απλοποίησης γραφειοκρατικών διαδικασιών, επιτάχυνσης αποπληρωμής χρεών της δημόσιας διοίκησης, πράσινης ανάπτυξης κ.ά. Τέθηκε σε ισχύ στις 21.08.2013.

Στις αρχές Σεπτεμβρίου, άρχισε η συζήτηση νέου νομοθετικού διατάγματος, αποκαλούμενου “Fare 2”, με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Τα βασικά κεφάλαιά του θα περιλαμβάνουν μέτρα για τη μείωση του ενεργειακού κόστους, τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις πιστώσεις, την ελάφρυνση της φορολόγησης και την περαιτέρω απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών

3. Νόμος αποκαλούμενος «άμεσης δράσης», με στόχο την επάνοδο της χώρας σε τροχιά ανάπτυξης

Δημοσιεύτηκε στις 21.06.2013 ο νόμος αποκαλούμενος «άμεσης δράσης», με στόχο την επάνοδο της χώρας σε τροχιά ανάπτυξης, περιέχων σειρά μέτρων που αφορούν ζητήματα φορολογίας, απασχόλησης, μικρομεσαίων επιχειρήσεων, απλοποίησης γραφειοκρατικών διαδικασιών, επιτάχυνσης αποπληρωμής χρεών της δημόσιας διοίκησης, πράσινης ανάπτυξης κ.ά.

4. Μικρό πακέτο λιτότητας “Manovrina”

Σε συνέχεια της δημοσιοποίησης των στοιχείων του πρώτου εξαμήνου 2013, σχετικά με το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο ανερχόταν σε 4,1% του Α.Ε.Π, η Κυβέρνηση Letta αποφάσισε να προβεί σε διορθωτικές κινήσεις ύψους 1,6 δισ. ευρώ προκειμένου το δημοσιονομικό έλλειμμα να επανέλθει κάτω από το όριο του 3%.

Προς αυτή την κατεύθυνση, εισήγαγε σχέδιο νόμου, στο οποίο περιλαμβάνονται επείγουσες διατάξεις για τα δημόσια οικονομικά, την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας, καθώς και τη στήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας.

Μεταξύ των προτεινόμενων μέτρων περιλαμβάνονται:

- Ημιορίζοντιες περικοπές ύψους 550 εκ. ευρώ στις ελαστικές δαπάνες των Υπουργείων με εξαίρεση αυτών της Υγείας, Παιδείας και Έρευνας
- Εξοικονόμηση 550 εκ. από τους πόρους που προορίζονταν για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Εξασφάλιση 500 εκ. ευρώ από εκποιήσεις ακινήτων του ιταλικού Δημοσίου.
- Σύσταση Ταμείου για τη Μετανάστευση - στον απόηχο της τραγωδίας στην Lampedusa - με πόρους ύψους 190 εκ. ευρώ για το 2013, ενώ επιπλέον κονδύλια ύψους 20 εκ. ευρώ θα δοθούν στο Εθνικό Ταμείο για την υποδοχή των μη συνοδευόμενων ανήλικων μεταναστών.

5. Σχέδιο νόμου οικονομικού περιεχομένου

- Κατατέθηκε στις 27.11.2013 και περιλαμβάνει σειρά μέτρων, μεταξύ των οποίων και:

- Κατάργηση της δεύτερης δόσης του ενιαίου δημοτικού φόρου (IMU) επί της πρώτης κατοικίας, με εξαίρεση τις πολυτελείς κατοικίες, τις επαύλεις και τα μέγαρα. Τα αγροτεμάχια εξαιρούνται πλήρως από τον ενιαίο δημοτικό φόρο. Οι απώλειες φορολογικών εσόδων από τις ανωτέρω φοροαπαλλαγές υπολογίζονται σε 2,150 δισ. ευρώ και θα αντισταθμιστούν από την αύξηση της φορολόγησης των εταιρειών του χρηματοοικονομικού και ασφαλιστικού κλάδου, όπως πχ. αύξηση στο 130% της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων (IRES) και του περιφερειακού φόρου παραγωγικών δραστηριοτήτων (IRAP), για το οικονομικό έτος 2013, αύξηση στο 36% (από 27,5%) - μόνο για το οικονομικό έτος 2013 - του φορολογικού συντελεστή του IRES.
- Προκειμένου να διευκολυνθεί η διαδικασία εκποίησης της δημόσιας ακίνητης περιουσίας, επεκτάθηκε και στις Περιφέρειες η δυνατότητα εκχώρησης ακινήτων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.
- Με σκοπό την εξασφάλιση ενός μοντέλου διακυβέρνησης (governance) που ενισχύει την αυτονομία και την ανεξαρτησία της Τράπεζας της Ιταλίας, το σχέδιο νόμου περιέχει πρόνοιες που αφορούν στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, καθώς και στα όργανα διοίκησης αυτού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι δίνεται η δυνατότητα αύξησης του κεφαλαίου της, με χρήση των διαθέσιμων κεφαλαίων μέχρι ποσού 7,5 δισ. ευρώ, τα ετήσια διανεμηθήσomena μερίσματα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 6% του μετοχικού κεφαλαίου, ο κάθε μέτοχος δεν μπορεί να κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό κεφαλαίου μεγαλύτερο του 5%, καθώς και ότι διευρύνεται ο αριθμός των ιταλικών και ευρωπαϊκών ιδρυμάτων που μπορούν να κατέχουν κεφάλαιο της Τράπεζας της Ιταλίας.

6. Αύξηση ανώτερου συντελεστή Φ.Π.Α.

Αυξήθηκε ο ανώτερος συντελεστής Φ.Π.Α. από 21% στο 22%, που αφορά σε σειρά προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων και των προϊόντων ένδυσης. Εκτιμάται ότι η αύξηση αυτή του ΦΠΑ θα στοιχίσει σε κάθε ιταλό πολίτη περί τα 207-349 ευρώ, ετησίως, ενώ θα προκαλέσει αύξηση των τιμών για το χρονικό διάστημα Οκτωβρίου – Νοεμβρίου κατά 0,4%, καθώς και περαιτέρω συρρίκνωση της κατανάλωσης κατά περίπου 3%. Είναι η δεύτερη αύξηση του ανώτατου φορολογικού συντελεστή που εφαρμόζεται μέσα σε 2 χρόνια (η προηγούμενη αύξηση πραγματοποιήθηκε στις 17.09.2011 από 20% σε 21%).

V. Πρόγραμμα Ιδιωτικοποιήσεων

Η Κυβέρνηση, στην προσπάθεια αναζήτησης λύσεων, κυρίως προς αποφυγή υπέρβασης του ορίου του 3% του ΑΕΠ, στράφηκε και στην επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων.

Το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων θα αφορά και σε εταιρείες που το κράτος δεν έχει τον άμεσο έλεγχο, όπως τα ναυπηγεία Fincantieri (πώληση του 40% με προσδοκώμενο όφελος 600 εκ. ευρώ), το Τμήμα Δικτύων του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων CDP Reti (πώληση του 50% με προσδοκώμενο όφελος

3,7 δισ. ευρώ), την εταιρεία διαχείρισης των μεγάλων σιδηροδρομικών σταθμών Grandi Stazioni (πώληση του 60% με προσδοκώμενο όφελος 5 δισ. ευρώ), τον όμιλο SACE (πώληση του 60% με προσδοκώμενο όφελος 5 δισ. ευρώ) και την εταιρεία διαχείρισης του αγωγού φυσικού αερίου TAG (Trans Austria Gas). Το πρόγραμμα αφορά και εταιρείες άμεσου δημόσιου ελέγχου, όπως ο ενεργειακός όμιλος Eni (πώληση του 3% με προσδοκώμενο όφελος 2 δισ. ευρώ), η εταιρεία ηλεκτρονικού εξοπλισμού STMicroelectronics (πώληση του 30% με προσδοκώμενο όφελος 700 εκ. ευρώ) και η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας ENAV (πώληση του 40%).

Σύμφωνα με εκτιμήσεις η «μεταβίβαση μετοχών» θα φέρει στα ταμεία του κράτους μεταξύ 10 και 12 δισ. ευρώ, εκ των οποίων, το 50% θα κατευθυνθεί στην προσπάθεια μείωσης του χρέους το 2014 και το υπόλοιπο στην ανακεφαλαιοποίηση του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (CDP).

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την επανασύσταση της Επιτροπής Ιδιωτικοποιήσεων, η οποία είχε δημιουργηθεί το 1993 και είχε καταργηθεί με το νόμο για την περιστολή των δημοσίων δαπανών (spending review). Σκοπός της Επιτροπής θα είναι η κατάρτιση ενός προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, καθώς και πώλησης πακέτων μετοχών που κατέχει το ιταλικό Δημόσιο.

Στην ίδια κατεύθυνση, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών σύστησε την εταιρεία “Invimit” (Investimenti Immobiliari Italiani), της οποίας μοναδικός μέτοχος είναι το εν λόγω Υπουργείο, με σκοπό τη διαχείριση, ανάπτυξη, εκμετάλλευση και αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου. Η “Invimit” θα έχει ως αντικείμενο την αξιοποίηση, εκχώρηση ή και πώληση της ακίνητης δημόσιας περιουσίας και αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 8 εκ. ευρώ, ενώ οι πρώτες δράσεις της, οι οποίες θα εγγραφούν σε επόμενη αναθεώρηση του προϋπολογισμού, αναμένεται να λάβουν χώρα το 2014.

VI. Επιτροπή προγράμματος αναθεώρησης δημοσίων δαπανών (Spending Review)

Ο Επίτροπος της ιταλικής κυβέρνησης για την αναθεώρηση των δημοσίων δαπανών, κ. C. Cottarelli, πρώην διευθυντικό στέλεχος του Δ.Ν.Τ., στο κείμενο που παρουσίασε στην αρμόδια διυπουργική Επιτροπή, κάνει λόγο για εξοικονόμηση πόρων, την τριετία 2014-2016, ισοδύναμων με 2 ποσοστιαίες μονάδες του Α.Ε.Π., ήτοι 32 δισ. ευρώ. Το σχετικό νομοθετικό έργο αναμένεται να ξεκινήσει περί τα μέσα του 2014, με ουσιαστική εφαρμογή της επιπλέον περιστολής δαπανών από το 2015. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το σχέδιο του προγράμματος, προβλέπεται εξοικονόμηση πόρων ύψους 3,6 δισ. ευρώ το 2015, 8,3 δισ. το 2016 και 11,3 δισ. ευρώ το 2017, ποσά τριπλάσια σε σχέση με τους στόχους που περιλαμβάνονται στο σχέδιο του ιταλικού προϋπολογισμού. Το μεγαλύτερο μέρος των πόρων που θα εξοικονομηθούν θα κατευθυνθεί στη μείωση της φορολογίας που αφορά στην εργασία, προκειμένου αυτή να προσεγγίσει το μέσο όρο της ευρωζώνης, ενώ το υπόλοιπο θα κατευθυνθεί σε παραγωγικές επενδύσεις, καθώς και στη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, με απώτερο στόχο τη μείωση του δημόσιου χρέους.

VII. Επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας Ιταλίας

Σύμφωνα με το Επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας της Ιταλίας, θα χρειασθούν, επιπλέον διαρθρωτικά μέτρα ύψους 20 δισ. ευρώ την τριετία 2015 - 2017, προκειμένου το δημοσιονομικό έλλειμμα στα τέλη αυτής να έχει μειωθεί στο 0,4% του ΑΕΠ. Δεδομένης όμως της κατάργησης του φόρου πρώτης κατοικίας (IMU), το συνολικό ύψος διαρθρωτικών μέτρων που θα απαιτηθεί θα ανέλθει στα 60 δισ. ευρώ.

VIII. Εξωτερικό Εμπόριο

Σύμφωνα με στοιχεία της ιταλικής στατιστικής υπηρεσίας (Istat), ο όγκος εμπορίου της χώρας, για το διάστημα Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2013, ανήλθε σε 559,384 δισ. ευρώ, από 575,702 δισ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2012, ήτοι μειώθηκε κατά 3,19%. Οι ιταλικές εξαγωγές, ανήλθαν σε 289,513 δισ. ευρώ, καταγράφοντας οριακή μείωση της τάξεως του 0,34%, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2012, ενώ οι εισαγωγές ύψους 269,870 δισ. ευρώ, σημείωσαν μείωση κατά 6,07%. Το εμπορικό ισοζύγιο για την εν θέματι περίοδο έκλεισε για δεύτερη συνεχή χρονιά πλεονασματικό, ανερχόμενο στα 19,642 δισ. ευρώ, έναντι του πλεονάσματος των 3,190 δισ. ευρώ.

IX. Expo 2015

Οι προσδοκίες πολιτειακής και πολιτικής ηγεσίας από την προστιθέμενη αξία της εν θέματι Έκθεσης είναι σαφές ότι είναι υψηλές. Ενδεικτικά αναφέρεται η εκτίμηση του Ιταλού Πρωθυπουργού ότι η EXPO του Μιλάνου θα καταστεί η «καρδιά της ιταλικής ανάκαμψης». Επιπλέον, τόσο ο Letta όσο και ο Πρόεδρος Napolitano αναφέρθηκαν στην ιδιαίτερη σημασία της έκθεσης για την οικονομική ανάπτυξη ολόκληρης της Ιταλίας και για την υπέρβαση της τρέχουσας οικονομικής κρίσης που πλήττει τη χώρα (μόνο σε τοπικό επίπεδο υπολογίζεται η δημιουργία περίπου 200 χιλ. θέσεων εργασίας μέχρι το 2020, ενώ εκτιμάται ότι το οικονομικό όφελος για την περιοχή θα ξεπεράσει τα 25 δισ. ευρώ και ο αριθμός των επισκεπτών θα ανέλθει στα 20 εκ.) καθώς και για την ανανέωση διεθνώς της ιταλικής αξιοπιστίας.

Ο Ιταλός Πρωθυπουργός ανακοίνωσε ότι το εξάμηνο της ιταλικής Προεδρίας της Ε.Ε. θα είναι αφιερωμένο στην Έκθεση, καθώς και ότι οι σημαντικότερες συναντήσεις στο εξάμηνο της ιταλικής Προεδρίας, όπως και η συνάντηση κορυφής ΕΕ-ASEM θα πραγματοποιηθούν στο Μιλάνο.

Η επιβεβαίωση της συμμετοχής Ελλάδος στην EXPO κατέστη «πανηγυρική», καθώς η Ελλάδα ήταν η 130η συμμετέχουσα χώρα, σηματοδοτώντας την επίτευξη του τεθέντος από τους διοργανωτές στόχου των 130 συμμετοχών για αυτό το χρονικό στάδιο.

Μέχρι στιγμής οι επίσημα συμμετέχουσες χώρες ανέρχονται σε 141.

X. Ολυμπιακοί Αγώνες

Ο Πρωθυπουργός κ. Letta δήλωσε στις 13.11, ενώπιον της ιταλικής Ολυμπιακής Επιτροπής (Comitato Olimpico Nazionale/CONI) ότι η διεκδίκηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2024 είναι εντός των δυνατοτήτων της χώρας. Υπενθυμίζεται ότι μόλις το

Φεβρουάριο του 2012 η τότε Κυβέρνηση Monti, με ομόφωνη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, είχε αποσύρει την υποψηφιότητα της Ρώμης για τη φιλοξενία των ΟΑ 2020, με την εκτίμηση ότι το μέγεθος και το βάθος της οικονομικής κρίσης που έπληττε την Ιταλία δεν επέτρεπε την ανάληψη μίας τέτοιας πολυδάπανης διοργάνωσης.

Σημειώνεται ότι εκκρεμεί και η ιταλική υποψηφιότητα για τους χειμερινούς ΟΑ του 2019 στην Cortina d' Ampezzo για την οποία η σχετική απόφαση αναμένεται ληφθεί εντός του 2014.

XI. Επιχειρηματικές εξελίξεις

1. Εξαγορά Telecom Ιταλίας από ισπανική Telefonica

Η ισπανική εταιρεία τηλεπικοινωνιών “Telefonica” συμφώνησε με τους κύριους μετόχους της “Telco SpA” (Generali, Mediobanca και Intesa SanPaolo) - του Ομίλου που ελέγχει το πλειοψηφικό πακέτο (22,39%) της μεγαλύτερης ιταλικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών “Telecom Italia” – την εξαγορά του 46,18% των μετοχών της τελευταίας. Εν συνεχεία, σύμφωνα με τα δημοσιοποιηθέντα στοιχεία της εν λόγω συμφωνίας, θα υπάρξει σταδιακή αύξηση του ποσοστού των μετοχών που κατέχει η “Telefonica” φθάνοντας μέχρι και το 70% της Telco, ενώ προβλέπεται και δικαίωμα απόκτησης, σε μεταγενέστερο χρόνο, του 100% της Telco. Με αυτόν τον τρόπο, ο έλεγχος της “Telecom Italia” περνά, εμμέσως, στην ισπανική “Telefonica”.

2. Alitalia

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Alitalia, αποφάσισε, στις 10.10.2013, ομοφώνως, την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, κατά 300 εκ. ευρώ, προκειμένου ο ιταλικός αερομεταφορέας να κατορθώσει να εξέλθει από το οικονομικό τέλμα στο οποίο έχει περιέλθει εκ νέου, πέντε χρόνια μετά την πρώτη προσπάθεια διάσωσής του.

Η εν λόγω απόφαση του ΔΣ προέβλεπε, επίσης, ότι σε περίπτωση που μετοχές της Alitalia παρέμεναν αδιάθετες, μετά την ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας, τα ιταλικά Ταχυδρομεία (που μοναδικός τους μέτοχος είναι το Ιταλικό Υπ. Οικονομίας & Οικονομικών και που επί του παρόντος δεν είναι μέτοχοι της εταιρείας), θα αγόραζαν τις αδιάθετες μετοχές, μέχρι συνολικού ποσού ύψους 75 εκ. ευρώ, ενώ οι τραπεζικοί όμιλοι Intesa San Paolo και Unicredit είχαν εγγυηθεί για την κάλυψη μέχρι και ποσού ύψους 100 εκ. ευρώ.

Από την πρώτη στιγμή η Air France-KLM δήλωσε τη μη συμμετοχή της στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, αναγκάζοντας, εν τέλει τα Ιταλικά Ταχυδρομεία και τους δύο τραπεζικούς ομίλους να αγοράσουν τις αδιάθετες μετοχές προκειμένου να καλυφθεί αυτή η αύξηση. Ως εικός, η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου συνεπέφερε και μεταβολή της μετοχικής σύνθεσης της εταιρείας.

Επιπλέον, 200 εκ. ευρώ θα αντληθούν μέσω τραπεζικού δανεισμού, ανεβάζοντας, κατ’ αυτόν τον τρόπο, το συνολικό ύψος της διάσωσης στα 500 εκ. ευρώ.

Παράλληλα εκπονήθηκε σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alitalia, το οποίο περιλαμβάνει «ριζικές περικοπές κόστους» λειτουργίας της εταιρείας, κατά 200 εκ. ευρώ, μέσω της μείωσης του στόλου αεροσκαφών και του αριθμού των υπαλλήλων.

Υπολογίζεται ότι, περίπου 2.000 εργαζόμενοι, θα θεωρηθούν υπεράριθμοι και από αυτούς που θα παραμείνουν εντός εταιρείας, αναμένεται να ζητηθεί μείωση απολαβών κατά 20% ως 25%. Η Air France-KLM - ο βασικός μέχρι στιγμής μέτοχος - ψήφισε κατά του σχεδίου αναδιάρθρωσης.

Με στόχο τη μακρόχρονη επιβίωση της Alitalia, τόσο η ιταλική Κυβέρνηση, όσο και το ίδιο το ΔΣ της εταιρείας, βρίσκονται σε αναζήτηση νέου διεθνούς εταίρου. Μέχρι τέλος του 2013 πάντως, έλλειψη ενδιαφέροντος συνεργασίας με την Alitalia εξέφρασαν επισήμως η Qatar Airways, η Aeroflot και η Lufthansa, ενώ μοναδική που φαίνεται να εξετάζει το ενδεχόμενο είναι η εμιρατινή Etihad.